

Sözlük Özgürlüktür

VİSERA SÖZLÜK

Örneğe: Acıma duygusu

ÖRN: Emeşdena ile bakma bana
Ben de senin gibi hayalleri, umutları olan
Cebinde misket saklayan,
Bir zamanlar renk renk uçurtmalar uçuran
Bir çocuğum!
Sadece ben Filistin'de doğmuşum!

Visera: Işıklar Köyü

ÖRN: Yemyeşil, taşlıklı sokaklarıyla,
Gökyüzünde sevinçle uçurtmalar uçuran
şen kâhkâhalı çocuklarıyla,
Bazen hırçın yağmurlardan sonra çıkan
Rengarenk gökkuşağıyla,
Peştemalî ile tarlada çalışan fedakar
analarıyla
Bahçeleri buram buram ihihası ile
Süsleyen hurma, m... ağaçlarıyla
Trabzon'un incisiyle
Visera...

Bu sözlük Milli Eğitim Bakanlığının Dilimizin Zenginlikleri Projesi kapsamında Işıklar Ortaokulu Öğrencileri tarafından hazırlanmıştır.

744088@meb.k12.tr/
<https://isiklarortaokulu.meb.k12.tr>

SÖZLÜK ÖZGÜRLÜKTÜR

A

Abani: Baş örtüsü

ÖRN: Takarsın renk renk **abani**,
Salınarak yürürsün mahallede.
Hep uzaktan izlerim seni,
Bilirim, gönlün yoktur bende.

Ahbun: Gübre

ÖRN: Tarlaya yaydık **ahbun**,
Verimle aldık hasatımızı.
Bu iş etti bizi yorgun,
Olsun,
Çiftçilikle kurduk biz hayatımızı.

Amadon sone: Şaşırınca verilen tepki.

ÖRN: Trabzonspor olmuş şampiyon,
Amadon sone, bu ne güzel gurur!
Biliyoruz bu ne ilk ne de son!
Kupalarımız en güzel yerde durur
Bizim kalbimiz Trabzonspor diye vurur.

Analibaba: Uğur böceği

ÖRN: Elime kondu bir **analibaba**,
Öylece izledim onu, usulca.
Ne de güzeldi kanatları, rengi...
Uç şimdi özgürce haydi
Benim uçamadığım diyarlara!

Ander: İşe yaramaz, kötü.

ÖRN: Zannettim ki sevgi,
Açar her kapıyı.
Hayaller kurduk onca,
Hepsi havada kaldı.
Bu **ander** sevda yüzünden,
Gözyaşımız gözlerimizde kurudu
Hayallerimiz yarım kaldı.

	<p>Anis: Yaban üzümü ağacı</p> <p>ÖRN: Ninem dikmiş zamanında, Bahçemizdeki anisleri. Keşke o da olsaydı bugün burada, Görseydi meyvelerini. Uzanıp yatsaydım eski günlerdeki gibi dizine, Her yerde onun izleri var sanki.</p> <p>Aşana: Oturma odası</p> <p>ÖRN: Akşam oldu mu Konu komşu, akraba Toplanırsız aşanada. Sohbetler edilir, çaylar içilir, Meydan okunur adeta zamana.</p> <p>Atlanca: Çekirge</p> <p>ÖRN: Bahçelerde atlanca, Zıplar bir oraya bir buraya. Renkleri yemyeşil, Bacakları uzunca.</p> <p>Ayam: Hava</p> <p>ÖRN: Babam "Ayam bozacak sanki, Eve erken gel." dedi. Oyunun en güzel yerinde bırakıp gitmek zordur, Bunu en iyi kalbi oyunla atan çocuklar bilirdi.</p>
B	<p>Beşko: Küçük soba</p> <p>ÖRN: Kışın akşam oldu mu Toplanırsız beşko etrafında Annem bize portakal soyar, Kabuklarını beşkonun üzerine koyar. Portakal kabuğunun kokuları eşliğinde Sohbet eder, güleriz ailece.</p>

Beydeva: Beddua

ÖRN: Güvendiğim dağlara karlar yağdırdın ya
Bil ki yüreğim yüz çevirdi sana.
Belki birgün rastlaşırsak bir yerlerde,
Artık aramızda ne selam kaldı ne
sabah.
Yine de dilimden dökülmez sana
Ne bir dua ne de **beydeva**.

Bıldır: Geçen sene

ÖRN: En çok da sevdalık çekene,
Zor gelir ayrılıklar.
Belli ki ayrılık yazılmış kaderimize,
Cerrahpaşa önünde beklemek düşmüş
bize
Oysaki ne güzeldi
Bıldır bu zamanlar.

Bibil: Yaban mersini

ÖRN: Küçük, ufacak, kara kuru bir çocuktum ben
Annemin beni "**Bibilim**" diye sevmesi
bundandı zaten.
Ben o ağaçtan meyve toplamaktan
avuçları kapkara olmuş çocuğum,
Büyüsem de hiçbir yere kaybolmaz benim
bu ruhum.

Biyadiza: Ot

ÖRN: **Biyadizalar** sarmış,
Babaannemin evinin etrafını.
Oysaki ne güzeldi buralar, bu ev, bu bahçe
Biliyorum babaannem olsaydı
Böyle olmazdı.

	<p>Bolaki: Keşke</p> <p>ÖRN: “Buralar yemyeşildi eskiden yavrum.” Derdi babaannem. “Bu upuzun binalar, apartmanlar Burada bulunmazdı. Biz senin yaşlarında ufacık bir çocukken Her yer ağaçlarla kaplıydı. Ah bolaki Trabzon, eski Trabzon kalsaydı! ”</p> <p>Bondul: Pantolon</p> <p>ÖRN: Bizim için bayram demek, Yeni bondullar, kazaklar, harçlıklar demekti. Şimdi hayat gaylesi aldı, Eski sevinçlerimizin yerini.</p>
C	<p>Cindar: Kıymık</p> <p>ÖRN: Ormanda oyunlar oynarken, Düştüm, elime cindar battı. Ne yaralar aldık çocukken, O zamanlar canımız böyle acımazdı Aldığımız yaralar da küçükken.</p>
Ç	<p>Çalbara: Tencere</p> <p>ÖRN: Pişirim çalbarada yemek, Veririm onca emek. Benim için akşam kuracağım sofraya Aile sohbeti, mutluluk, huzur demek.</p> <p>Çeten: Ambar, mısır koyma yeri</p> <p>ÖRN: Karadeniz’de “Çeten” denir ambara, Teyzem sen de mısırları buraya koysana, Herkesin bahçesinde mısırları vardır ama Bizimkiler bir başka.</p>

	<p>Çivit: Meyve çekirdeği</p> <p>ÖRN: Limon çivitini sakladım, Sevinçle toprağa attım, suladım. Yıllar sonra bu hayata, Benden kalsın hatıra Benim limon ağacım.</p> <p>Çolbaz: Beceriksiz</p> <p>ÖRN: Babaannem bahçede çalışırken Derdi bana "Çolbaz olma, sen de öğren." Hep onu izlerken öğrendim ben Bir ağacı sevgiyle sulamayı, Bir köpeğin başını merhametle okşamayı, Çocukların hayatına sevgiyle, Güleryüzle dokunmayı.</p>
D	<p>Darva: Poşet</p> <p>ÖRN: Doldurdum eski fotoğrafları bir darvaya, Aldım yanıma. Her birinde ayrı bir anı gizli, Her birinde yaşadığım ayrı bir macera. Şimdi onları öylece çöp kutusuna bırakmak zor gelse de Bunu yapmalıyım! Gittiğim yolları yeniden gidemem ki ben aynı heyecanla Sıfırdan başlamalıyım Hayata!</p> <p>Dimla: Küçük bir dilim, küçük bir parça anlamındadır.</p> <p>ÖRN: Küçükken dört gözle beklerdik okulda, Ah bir teneffüs olsa... Teneffüs olsa da beslenmelerimizi açsak Her birimiz neyimiz varsa birbirimizle Paylaşsak Kimimizde vardı bir dimla ekmek, Kimimizde bahçeden topladığı çilek. Biz küçükken başladık Tek lokma ekmeğimizi bile Birbirimizle paylaşmaya</p>

	<p>Dinek: Baston</p> <p>ÖRN: Dinekten yardım alarak yürürdü benim dedem Hiç unutmam bembeyaz sakalları, Masmavi gözleri, Hafif kambur beli vardı. "Yaşlılık zor." derdi, gözleri dolardı. Kardeşimle dövüşünce kaşlarını bize çatar, Bize biraz kızar Ama sonra dayanamaz bizi yüreğine basardı. İyi adamdı benim dedem, Ah şu yaşlılık olmasaydı...</p> <p>Doğu etmek: Donma olayı, buzlanma</p> <p>ÖRN: Dün yaylaya kar yağdı, Doğu etti her tarafı. Tüm çocuklar sevinçle kartopu oynarken Düşünmeden edemedim ben Acaba şu an evi sıcacık olmayan, Bir tas çorbası sobada kaynamayan Bu soğuk kış gününde Elleriyle, yüreği üşüyen var mı?</p>
E	<p>Ediş:Gürültü yapmak</p> <p>ÖRN: Bir zamanlar Filistin'de Sokakta, parkta, bahçede Ediş eden, oyunlar oynayan Ufak çocuklar vardı. Şimdi hepsi sustu, Çocukların şen gülüşleri duyulmaz oldu. Çocuklardan geriye sadece Bomba sesleri kaldı!</p> <p>Emeşdena: Acıma duygusu</p> <p>ÖRN: Emeşdena ile bakma bana Ben de senin gibi hayalleri, umutları olan Cebinde misket saklayan, Bir zamanlar renk renk uçurtmalar uçuran Bir çocuğum! Sadece ben Filistin'de doğmuşum!</p>

	<p>Eşka: Gölge</p> <p>ÖRN: Aile sevgisi her şeyden güzel, Aile varsa evde mutlu sohbetler devam eder. Annemin yemeklerinin her biri lezzette birbirini geçer, Babamın ise eşkası yeter.</p> <p>Evlek: Hendek, suyun izlediği yol.</p> <p>ÖRN: Evlek vardı bizim mahallede hatırlarım Nasıl hatırlamam? Kağıttan gemiler yapardım, Üzerine salardım. Hayallerim salına salına suyun üstünde giderken, Ben kaptanı oynardım.</p> <p>Evza: Kibrit</p> <p>ÖRN: Öyle bir evza çakıp Tüm anıları yakıp Dönüp gitmek yok bu hayatta! Yaşadığın her zorlukla mücadele etmeyi, Düşmeyi, kalkmayı, yürümeyi Gerekirse bazen kaybetmeyi Öğreneceksin zorlansan da! Hayat "Bitti" dediğin yerden yeniden başlar, Bu hayatta güzellikler de var, İnsan yalnız acıdan değil ya Mutluluktan da ağlar Yaşayarak göreceksin her şeyi Ne kadar zorlansan da.</p>
F	<p>Ferik: Piliç</p> <p>ÖRN: Komşumuzun bahçesinde vardı ferikler Her hayvan katmıyor mu bu dünyaya farklı renkler?</p>

Fırahdi: Çit, direk

ÖRN: **Fırahdi** ile ayırmış babamlar bizim bahçeyi,
Bir taraf amcamın, bir taraf bizimmiş
Ah zaman ne zalimsin
Hepsini sildin götürdün de
Geriye bıraktın bir tek aramızı ayıran
fırahdiyi

Filister: Satır

ÖRN: **Filisterle** kırarlar beni,
Sonra sobaya atar yakarlar beni.
Ben de yemyeşil dallarımla,
Gerine gerine yaşamak isterdim aslında
Tıpkı insanlar gibi.

Findas: Hayvanın ürkerek kaçması

ÖRN: Yaylada otlattığım kuzular,
Findas edip kaçınca.
Koşarım peşlerinden mecburen,
Çoban ben olunca.

Fosik= Çukur

ÖRN: Dostumdan bana kalan tek hatıram
Oyuncak arabam
Düşünce dün **fosiğe**
Üzıldüm inceden inceye.
Neyski hatırası gitse de
Kendisi aramızdaki tüm mesafeye rağmen
Biliyorum hep benimle.

Furi= Mısır yığını

ÖRN: **Furileri** yığarız tarlaya,
Başlarınız çuvallara doldurmaya.
Biz Karadeniz kadınları
Yorulmak nedir sanki bilmeden
Alışmışız çalışmaya.

G

Gabat: Ceket

ÖRN: Babam eve akşam
İşten geç saatte dönerdi.
Çok yorulurdu çalışmaktan, belli...
Ne çok isterdim o zamanlar
Ah bir okusam, büyük adam olsam
Babamın omzundan yüklerini alsam
Belki o zaman akşamları eve gelince
babam
Bize gülümserdi.
Hayallerimiz gerçek olamadı,
Umutlarımız yarım kaldı.
Babam keşke hayatta olsaydı da
Gerekirse yorgun yüzüyle köşesine geçip
otursaydı.
Şimdi ondan geriye sadece
Portmantodaki **gabati** kaldı.

Gadirehta-Kaderefte : Evden ahıra çıkan kapı

ÖRN: Bizim köy evinde eskiden,
Gadirehta vardı.
El ayak çekilince,
Gece ev sessizleşince,
Parmak uçlarımda yataktan kalkar
Ahıra koşar,
Sarı kız'ın boynuna atlar
Oyunlar oynardım.
Bilirdim, sırlarımı kimseye anlatmazdı,
O benim tek çocukluk arkadaşım.

Ganzi: Fındık tanesi.

ÖRN: Bir dostum vardı lakabı "**Ganzi**"
Kendisi de fındık gibi
Küçük bir şeydi
Sesi güzeldi
Irmak kenarında bize her okul çıkışı,
Şarkılar söylerdi.
Gözleri görmezdi ama bilirim o beni
Kalp gözüyle görür idi
Keşke uğruna şarkılar söylediği ırmağı da
Görebilseydi **Ganzi**.

Gazel: Sonbaharda döküle yaprakların birikmesi

ÖRN:Gazeller savrulmuş her bir yana,
Çıtırdıyor üzerine bastıkça.
Ben en çok sonbaharı sevdim mevsimlerden
Ve ben en çok yağmurları sevdim
Birçok insana göre sonbahar belki hüzün
mevsimi olsa da
Yeni başlangıçların, kavuşmaların
mevsimidir biraz da.

Gobel: Küçük çocuk

ÖRN: Gobel olmak zordur evde
Her iş bakar sanki eline
Ekmeğe sen, suya sen...
Hele bir de çakallık yapmaya çalışır gitmez
isen
İşler aksar evde.

Godarmak: Tabağa koymak

ÖRN: Kalabalık bir ailede büyüdüm ben
Akşam olup da masaya oturunca
Ne yaptıysa tabağımıza **godarırdı** annem.
Dikkat ederdim kendine az alırdı,
Godarırdı bizim tabaklarımızı.
Oysa en çok yemek onun hakkıydı.
Bütün gün çalışırdı annem
Tarlada, bağda, bahçede
Bence o hakkını
Hayattan da tam alamadı.

Godesbana: Hamarat

ÖRN: Bir Rum komşumuz vardı,
Pek de **godesbanaydı**.
Ne zaman bir ihtiyacımız olsa,
İlk o yardımımıza koşardı.
Köylüler onu pek sevmezdi,
Ona "Gavur" derlerdi.
Ama bence gerçek şu ki
O, birçoğundan daha insandı.
Keşke ırkları, inançları, yargıları yüzünden
Kimse ayrımcılık yaşamıyaydı.

	<p>Godik- Gozik: Ağaç</p> <p>ÖRN: Bu godiklerin dallarında meyve toplayıp yiyerek, Geçti benim çocukluğum Belki bundandı her daim mandalina, portakal kokuşum . Beni bir tek burada Kedim Tekir yakalardı Onun da bana sözü vardı, Kimseye anlatmazdı.</p> <p>Gudes: Kafa</p> <p>ÖRN: Bu şehirden öyle başını alıp da gidemezsin Geride bırakmaktan üzüleceğin Bir hayatın var senin! Gudesine bazen farklı sorular takılır, Sorular zaman zaman seni içine alır, Olduğun yerde güçlenip Hayatına devam etmelisin.</p> <p>Gugar: Meyve toplama çubuğu.</p> <p>ÖRN: Fındık dallarını eğmek için, Kullanırdık gugarı. Bir ucu kısa, Bir ucu sanki uzun çataldı.</p>
H	<p>Halашhan, halovoş: Gelişigüzel iş yapmak, özensiz</p> <p>ÖRN: Halашhan iş sakın yapma, Kimseyi de zora sokma. Ne iş yaparsan yap ama Ata'mız demiş ki bu konuda "Vatanını en çok seven işini en iyi yapandır. " Unutma!</p>

Handoşira- Handoşima: Kirpi

ÖRN: Bahçenin kenarında gördüm **handoşira**
Ona dokunup onu sevmek istedim
Daha da yavruydu oysa
Dikenleri elime batarmış, bilemedim.

Hanzos: Yanık kokusu

ÖRN: Ormanda çıkınca yangın,
Hanzos sarmış etrafı.
Bu nasıl bir afetti Allah'ım
Nasıl koruyamadık biz ağaçlarımızı?
Bu son olsun umarım,
Tüm canlıların da bizler gibi
Var yaşama hakkı!

Harar: Büyük çuval

ÖRN: **Hararı** attım sırtıma,
Düştüm ben yollara,
Bakalım bir dahaki bahara,
Fırsatımız var mı çalışmaya?

Hardama: Tahta

ÖRN: Hayalimdi **hardamadan**
Masalar, kitaplıklar yapmak.
Kendi kütüphanemi kurup
Kitaplar içinde kaybolmak.

Haşlı: Sıcak

ÖRN: **Haşlı** sütü içemem,
Ben tarlada ot biçemem,
Annemin nazılı kızımı ben,
Rahatımdan vazgeçemem.

Hekelenmek: Sinirlenmek

ÖRN: Komşumuzun köpeği **hekelenince**,
Mahallede kovalar bizi.
Ona kemik verince,
Bize karşı yumuşar sanki.

Hıldırhış: Çürük

ÖRN: Balkondaki bütün meyvelerimiz,
Ne yazık ki **hıldırhış** olmuş.
Onları ağaçtan toplamak için verdiğimiz
Emeklerimize
Üzüldük, yazık olmuş.

Holadize: Zehirli ot

ÖRN: Otların kenarlarında biter **holadize**
Ben onları toplamam, ayırt ederim.
Yememek gerekir onları zehirlidir diye,

Holeşefra: Kertenkele

ÖRN: Birgün bir **holeşefraya** denk gelirsem
Onu elime almak, ona dokunmak isterim
Bilirim o tehlikesiz, masum bir hayvandır
Ah bunu bir de kardeşime anlatabilsem.

Horom: Çayır balyası

ÖRN: Bahçedeki **horomlar** arasında saklambaç
oynayan o çocuğum ben,
Ayağımdaki lastikler yırtıktır benim,
Kazağım ise yamalı...
Koştururken düşmüştüm geçen
Avuç içlerim, dizlerim yaralı.
Çocukluğunu doyasıya yaşayan o çocuğum
ben
Ayağımda lastikler, kazağımda yamalar,
dizimde yaralar olsa da
Çocukluğum sanki renk renk kalemle
boyalı.

	<p>Hoşmeli: Süt yemeği</p> <p>ÖRN: Bazı lezzetler bana, Hatırlatır güzel annemi. Zaman bazen nankör olsa da Bazı anılarımızı hafızamızdan silip atsa da Hala aklımda sanki Annemin bize yaptığı hoşmeli</p> <p>Huhurek: Baykuş</p> <p>ÖRN: Ağaç dalına konmuş huhurek Bakıyor bana gözlerini süzerek.</p>
l	
i	<p>İfteri: Eğreti otu</p> <p>ÖRN: Birçok şeyi resmettim bu zamana kadar, Bazıları kolaydı, bazıları beni yordu. İçlerinden biri var En sevdiğim eserim oydu. Bir ifteri çizmişim, Yemyeşil dallarına hayal dünyamla hayat verdiğim Birçok kişi için o sadece bir resimken Benim için sırrını açıklamadığım Gizli bir kuytuymdu.</p> <p>İğdiç: Yan yana yürüyen</p> <p>ÖRN: Sevdalılar hep ayrı düşer hikayelerde nedense Öyle olmasaydı biz de ayrı düşmezdik sevdiğimle Birini sadece sevmek değil mesele Mesele onunla aynı yolda iğdiç edebilmekmiş de.</p> <p>İstivaziya: Odun istifi</p> <p>ÖRN: Odunlukta var istivaziya Yanmayı bekliyor bu kış sobada.</p>

J	
K	<p>Kaban= Yamaç</p> <p>ÖRN: Kaban kenarına kurulur Visera'da evler Balkona çıkınca kendini doğa ile baş başa sanırsın Bazen doğa ile konuşur, ona içini açarsın.</p> <p>Kaban kenarına kurulur Visera'da evler, Kendini hem bulutlara yakın hem de uzak sanırsın. Kendini hem kalabalığın ortasında hissedersin Hem de sanki yapayalnız kalırsın.</p> <p>Kaş: Uçurum</p> <p>ÖRN: Kaşın kenarındaydı bizim köy evimiz, Yanından şelale akar, suyu tertemiz. Belki birgün yeniden yolumuz düşer de gideriz. Havası başka, suyu başka, insanı başka Visera'm benim.</p> <p>Kafulluk: Çalılık</p> <p>ÖRN: İşte bu yemyeşil kafulluklarda, Geçti benim çocukluğumun en güzel günleri. Bazen saklambaç oyunları, Bazen aile piknikleri. Zaman zaman eski fotoğraflara bakıp Anarım o günleri Neyse ki hayallerimde annemin halen daha gözlerinin içi güler Babam yine keyifle benimle sohbet eder Cansız, donuk değildir hatıralarımda onlar Tıpkı elimdeki fotoğraf gibi.</p>

Karak: Kapının kilidi

ÖRN:Bazı kapılar, **karaklar**

Bir daha hiç açılmayacakmış gibi kapanır
Bu hayatta
Mesela
Bir kadın ağladığında...

Karmi: İskemle, tabure.

ÖRN: Haydi çek bir **karmi**, gel otur karşıma

Sen anlat, ben seni izleyeyim.
Eski günlerdeki gibi
Gülelim, sohbet edelim.
Gerekirse "Birlikte ağladık." diyelim.
Ölüm yakışmaz can dostlara
Haydi, çek bir **karmi**
Eski günlerdeki gibi
Gel otur karşıma
Dertleşelim.

Kaygana: Hamur ve bazı yeşilliklerin tavada pişirilmesiyle yapılan yiyecek, krep tarzı bir yemek.

ÖRN: **Kaygana** demek bizde

Büyük kahvaltı sofraları demekti.
O kahvaltı sofralarında tüm ailem
Konuşup sohbet ederdi.
Şimdi gurbette
Belki bir **kaygana** kokusuyla
Yad ediyorum o günleri.

Kerenti: Tırpan

ÖRN: Amcam alır eline **kerentiyi**, vurur otlara,
Amcamın pek emeği vardır bizim tarlada,
Babam ise pazarda hasılları satmada,
Herkesin emeği vardır bizim sofrada.

Kıyılı: Ekmek yapılan tepsi

ÖRN: Yaparım **kıyılıda** mısır ekmeği
Herkes beğenir lezzetini
Mısır ekmeği bizim
Karadeniz'in en güzel lezzetlerinden biri

Kıyptırdı: Yan çizgi

ÖRN: **Kıyptırdı** ile ayrılır yollar,
Kimse başkasının alanına giremez,
Birbirine saygı duyar insanlar.

Kocakarı ayı: Mart ayı

ÖRN: Geldi yine **kocakarı ayı**
Birçoğuna göre bu baharın başlangıcı
Benim için anlamıysa
Biricik evladımın vatani görevine
uğurlanması
Ben **kocakarı ayında** biricik evladımı
Yolladım asker ocağına emanet
Rabb'im evladıma
Nasip etti gencecik yaşında
Şehadet!

Kogiza: Boğmaca hastalığı

ÖRN: Tutuldum bir **kogizaya**,
Bu ne zor hastalıktır.
Beni yavaş yavaş yıpratıyor sanki
Böyle giderse sonum doktorluktur.

Kohle: Salyangoz

ÖRN: Evini almış sırtına
Gidiyor **kohle** usulca

Kosi: Kuluçkaya yatan tavuk

ÖRN: Ninemin **kosileri** durur kümeste,
Yemlerini ben veririm aheste aheste,
Kosilerin hem etinden faydalanırsız,
Hem de bize yumurta verirler deste deste.

Kosu: Yere sobası

ÖRN: Bizim için **kosu** demek,
Soğuk kış akşamlarında,
Bir ateşin etrafında,
Ailecek ve komşularla,
Toplanıp muhabbet demek.
Kosu kimine göre yalnız bir soba,
Bana göre ısındığım anılar demek.

Koşa: Patlamış mısır

ÖRN: Bir yoldaştır bazen **koşa**
Hele de hikayesinde kaybolduğum
Bir filme
Ve en heyecanlı sahnelere
Eşlik ediyorsa...

Koşun: Avuç dolusu

ÖRN: Bir komşumuz vardı Necla teyze
Otururdu hemen bizim karşı dairede
Bazen çocuklarına verirken
Bana da verirdi bir **koşun** pişmaniye
Yıllar geçti, gelenler gitti bizden önce
Bir tek yapılan iyilikler
Ve komşuluk hakkı ile gösterilen
güleryüzler
Kaldı gönüllerde.

Kozokofla: Ormanda yetişen yaprakları sert olan çiçek

ÖRN: Küçükken ormanda
Toplardık **kozokofla**
O günler hatıra kaldı
Arkadaşım Ayşe'den bana

Korzil: Odun

ÖRN: Marangozdu benim babam
Hayali bize şöyle iki katlı
Bahçesinde ceviz ağaçlı
İçinde insanların
Huzurla yaşadığı
Korzilden bir ev yapmaktı.

Kuduk: Ekmeğin üstündeki sert kısım

ÖRN: Ekmeğin ev sevdiğim kısmıydı
Kuduk kısmı
Çocukken oyuna ara verince
Annemi de camda görünce
İsterdim **kuduktan** bir kırıntı.

Kukuz= Dolu tanesi

ÖRN: Bir yanda cama vuran **kukuzların** sesi,
Bir yanda da oyunlar oynadığım kedim
Minnoş'un neşesi.
Bana göre yağmurlu bir Visera gününde
huzur budur.
İnsan en yakın arkadaşı olan kedisiyle
oynarken nasıl mutsuz olur?

Kumul: Çayır topluluęu.

ÖRN: Bir **kumul** toplanmıř
Tarlanın ortasına yığılmış

Kumuř: Mısırın içi, özü.

ÖRN: Eskiden büyük ninem
Kumuşları toplayıp
İçine de bir delik açıp
Sırt kaşıma aleti yapardı,
Kullanırdı.
Eski insanlar vaktinde
Çok yokluk gördükleri için de
Hiçbir şeyi atmaya kıyamazdı.

Kurna: Çeřmenin ucundaki küçük su çanaęı

ÖRN: Sokakta kalan küçük dostlarım
Susayıp eřme başına gelince
Ben **kurna** ile su toplayıp
Yere koyarım onlar içsinler diye.
Hayvanlar bizim küçük dostlarımız
Onlara karşı her zaman duyarlı olmalıyız.

Kustel: Mısır sapı

ÖRN: Zorluklarla büyüdük biz,
Üzerimizde yamalı battaniye,
Başımızın altında **kustel** dolu yastık ile.
Uzandığımızda geceleri
İzledik yine de sevinçle
Milyonlarca kilometre ötede
Bize göz kırpan yıldızları

Küfar: Çok eski zaman

ÖRN: Anı defterimin en güzel hatırası
Babamın bana **küfarda**
Yazdığı satırları.

L	<p>Labaza: Yabani ayırık ot</p> <p>ÖRN: Labaza gibi Ayrı yollarda yürüyen İki eski dost olduk şimdi Hiç tanışmamışız gibi.</p> <p>Lahniza: Yenilir bitki</p> <p>ÖRN: Ablamın eli nasıl da lezzetliydi Lahnizayı en çok o yapınca sevdim ben Ablam sanki bizim evin direğiydi Annem yoktu, onu anne bildim ben</p> <p>Langoz: Dipsiz kuyu</p> <p>ÖRN: Bazen hayat langoz gibi gelir insana Kendini dipsiz bir kuyuda gibi hissedersin Çıkamazsın sanki! Hayat aslında bir lunapark gibi İnişi de var, çıkışı da.</p> <p>Lavsi: Lafın gelişi.</p> <p>ÖRN: Konuşurken babaannem çok derdi "Lavsi" Köye taşındıktan sonra öğrendim anlamını Meğer demek istiyormuş "Lafın gelişi"</p> <p>Laus: Mısır</p> <p>ÖRN: Lausları toplarsın, Ambara yığarsın. Telaş yapma uşağım, Akşama haşlarsın.</p>
---	---

	<p>Libade: Kumaş hırka</p> <p>ÖRN: Ninem ördü bana bin bir emekle, Bir sürü libade. Her rengi vardı; moru, sarısı, alı Montum olmadığı için üşüsem de Onlarla geçirdim kışı!</p> <p>Lifor: Yaban mersini</p> <p>ÖRN: Bahçeden topladım lifor Reçeli de ne güzel olur Çocuklar yiyince Elleri olur mor</p> <p>Loyofla: Mısır yaprağı</p> <p>ÖRN: Loyoflaları kopardım Kafama ondan taç yaptım Biz köy çocuğuyuz Oyuncağım olmasa da Kendi oyuncağımı kendim yaptım.</p> <p>Lugom: Leğen</p> <p>ÖRN: Biz eskiden köyde Her pazar akşamları Yıkanırdık lugomda Hala damağımda sanki O günlerin tatları</p>
M	<p>Mesendara: Tavan</p> <p>ÖRN: Bizim evdeki mesendara, Su damlatır yağmur yağınca. Üzülürüm yatağıma yattığımda, Dua ederim yağmurun durmasına.</p>

Minzi: Çökelek

ÖRN: Annem yapar süttten **minzi**
Bir harika olur lezzeti

Mizir: Çok titiz olmak

ÖRN: Çok **mizirdi** beni anam
Evimiz tertemizdi her zaman
Eve misafir gelince
Tedirgin olurdu ince ince
Misafir daha kalkmadan
O, başlardı yine tertip düzene.

Mora: Böğürtlen

ÖRN: Aklıma en çok da
Mora yediğim zamanlarda
Gelirsin usulca

En sevdiğin meyveydi
Annem seni
"**Mora**" diye severdi
Acaba gittiğin yerlerde şimdi
Ben de gelir miyim senin aklına **Mora**?

Muk: Çivi

ÖRN: Sanki kalbime
Bir **muk** battı
Tam orta yere!
Keşke kız çocukları bu dünyada sadece
Çiçekler açsaydı!

Mumidag: Ahududu

ÖRN: Bahçede var **mumidag**
Toplarım onu, ellerim morararak

	<p>Müzevir: Yetenekli</p> <p>ÖRN: Biz Visera'nın yetiştirdiği, Müzevir çocuklarız. Kimimizin resmi iyi, Kimimiz futbola yetenekli, Kimimiz şair yürekli, Keşfedilmeye hazırız!</p>
N	<p>Nalak: Balta</p> <p>ÖRN: Bu ormanlara nalak girmemiş Her yer yemyeşil, Upuzun ağaçlarla süslenmiş. Kimi ağaç kuşlarla arkadaş olmuş, Kimi, insanlara gölgesiyle Serinlik vermiş.</p> <p>Bu ormanlara asırlardır nalak girmemiş Ormandaki her bir ağacımız Tıpkı bizler gibi yıllar içinde Güçlenmiş, köklenmiş.</p> <p>Noğamisa: Yeni gelin</p> <p>ÖRN: İşte çıkıyor kapıdan noğamisa Başında duvağı, elinde kınasıyla Göz yaşları süzölmüş yanaklarından Kimse yaşlarını görmemiş duvağından Kimse gözyaşlarını silmemiş Küçücük bir kızmış o daha Kimse bilmemiş</p>
O	<p>Ohşoka: Hayret dolu olay karşısında verilen tepki.</p> <p>ÖRN: O masmavi gözlerini bir daha göremeyecek miyim yani? Ohşoka, sonumuz böyle olmamalıydı. Gözlerine bakınca denizi görürdüm ben sanki, Hayat bizi böyle ayırmamalıydı.</p>

Ö	<p>Öge: Bıçak bileme</p> <p>ÖRN: Ögelendi bıçak Meydana gelir birazdan En besili ineğimizi vereceğiz bugün Allah'a kurban!</p> <p>Yaşlı, çocuk, genç Kim varsa meydanda toplansın Bugün bayram günüdür Aç kimse kalmasın!</p>
P	<p>Padama: Yer döşemesi</p> <p>ÖRN: Bizim evin padamaları kırık Gece oldu mu uyutmazdı bizi, Fare tıkırtıları.</p> <p>Pansi: İneklerin yeme yeri</p> <p>ÖRN: Yemleri döktüm pansiye Gelsin Sarkız'ım ve anası Karnını doyursun diye</p> <p>Parten: Tarlada istenmeyen ot</p> <p>ÖRN: Tarlada bitti partenler Ne zordur onu diğerlerinden ayırmak Beni anlar bu konuda çekenler.</p> <p>Pedaliza: Kelebek</p> <p>ÖRN: Konsun yollarımıza Mavi pedalizalar Ömürleri bir gün olsa da Bizi en iyi onlar anlar Çünkü o bir günü bile Dolu dolu yaşarlar Mavi pedalizalar</p>

	<p>Puspuran: Büyük fare</p> <p>ÖRN: Tıkırtılar geliyor tavan arasından, Kesin kaçtı oraya bir puspuran. Biz ondan korkarız, o bizden korkar, Kazanır aramızda ilk kaçan.</p>
R	<p>Rafan: Çayır toplanan alet, çayır tırmığı</p> <p>ÖRN: Rafan ile toplardık biz çayırları, Köy işlerinin bitmezdi yükü, ustalığı. Böyle kurduk biz hayatımızı, Çalışmayı pek sever Karadeniz insanı.</p> <p>Rizi: Lahana kökünün özü</p> <p>ÖRN: Ninem bize rizileri Kaynetip içirirdi "Sağlıklıdır evladım, Bundan zarar gelmez." derdi</p>
S	<p>Sanga: Kilit</p> <p>ÖRN: Kalbine vurma sanga Hiç beklemediğin bir anda Belki çiçekler açar Gözlerinden yağın yağmurlara aldanma Bazen yağmurlardan sonra Gökkuşağı çıkar.</p> <p>Sayvan: Divan, ranza</p> <p>ÖRN: Eskiden uzanırdım sayvana Kedim Tekir de kucağında Sobadan gelen çıtırtılar eşliğinde Başlardım kitabımı okumaya</p>

Sauk: Işık

ÖRN: Eşyalar bile susmuş,
Gözlerim kapıda
Sauk sızıyor sanki kapının altından
Odaya
Yalnızlık ne zormuş
Varsın biri kapımı çalsın da
"İyi misin?" diye biri sorsun diye
İnsan bekliyormuş.

Sıran: Isırgan otu

ÖRN: **Sıranın** yapılır bizde yemeği,
Ye de bir gör lezzeti.

Sırıkta-Sirihta- Cirihta : Pankek, pişi

ÖRN: Hamurdan yaparız **sırıkta**,
Pek meşhur bir yemektir Trabzon'da.
İçine koyarız patates, peynir
Bazen ıspanağın da yakıştığı söylenir.

Sinor: Sınırı ayıran taşın adı

ÖRN: Vatanımızı kurtardık
Sinorumuzu ayırdık
Şehitlerimizin kanının olduğu her yerde
Şanlı bayrağımızı dalgalandırdık

Suluk: Ev içerisinde zeminde bulunan lavabo türü

ÖRN: Bizim yayla evinde
Köşede **suluk** vardı
Çeşmesinden de
Sular akardı

	<p>Süklük: Islık</p> <p>ÖRN: Bir süklük çaldı Çoban Ali, Dağın yamacından. Sesi yankı yaptı, Geri geldi Sıkılıyordu canı yalnızlıktan</p> <p>Yaylada yalnız kalırdı Kimseye muhtaç olmadan Çobanlık yaparak çıkarırdı Ekmeğini taştan!</p>
Ş T	<p>Tirma: Yemek</p> <p>ÖRN: Trabzon'un tirmaları bir başkadır Köftesi başka, kuymağı başka Pidesi başka, kayganası başka</p> <p>Bu şehrin ışığı çok başkadır Mavisi başka, yeşili başka Güzelliği başka, doğası başka Yaşlısı başka, çocuğu başka...</p> <p>Tırmaç: İp</p> <p>ÖRN: Doldurdum çuvalımı hasatla, Bin bir emek ile. Bağladım ağzını sıkıca, Güzel bir Tırmaç ile.</p> <p>Tiv: Hayvan</p> <p>ÖRN: Tivler bizim dilsiz dostlarımız Aramızda vardır görünmez bir bağımız</p>
U	

	<p>Ula: Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon'u fethi sırasında Trabzonlulara cesaretlerinden, yiğitliklerinden ve vatanseverliklerinden dolayı vermiş olduğu unvan</p> <p>ÖRN: Fatih Sultan Mehmet vermiş Bize "Ula" unvanını Bize de kaldı bu unvanı Gururla taşıması!</p>
Ü	
V	<p>Visera: Işıklar Köyü</p> <p>ÖRN: Yemyeşil, taşlıklı sokaklarıyla, Gökyüzünde sevinçle uçurtmalar uçuran şen kahkahalı çocuklarıyla, Bazen hırçın yağmurlardan sonra çıkan Rengarenk gökkuşağıyla, Peştemalı ile tarlada çalışan fedakar analarıyla Bahçeleri buram buram rayihası ile Süsleyen hurma, mandalina ağaçlarıyla Trabzon'un incisiydi adeta Visera...</p>
Y	<p>Yaba: Çayır çevirme çubuğu</p> <p>ÖRN: Yabalarla çevirdik , Çayırlarımızı. Bazen yorulduk, bazen terledik Ama aldık hasat sonunda Haklarımızı</p> <p>Yaralma: Patates</p> <p>ÖRN: Yurtta kaldığım yıllarda, Ah ne çok özlerdim annemi. "İyiyim." derdim gözlerimden yaşlar süzülürken Anneme telefonda.</p> <p>Yalnızca annesinin koynundan ayrılıp Küçük yaşta yurtta kalanlar anlar beni. Hiç özlemem dediğim şeyler bile, Burnumda tüterdi o senelerde, Hele de annemin Yaralma yemeği.</p>

	<p>Yenlik: Hafif</p> <p>ÖRN: Ben 10 yaşında küçücük bir çocuğum Neyime kalmış pazarda yük taşımak benim? Ben sadece harçlığımı çıkarmaya çalışıyorum Yenlik poşetleri kaldırabilir sadece Benim bedenim.</p> <p>Yuğma: Patates, lahana ve gendime ile yapılan bir yemek</p> <p>ÖRN: Ne zaman çocukluğum gelse aklıma, Isıtırım yüreğimi o sıcak anılarımla. Kulağımda annemin o güzel sesi, Elimde en sevdiğim oyuncağımla Oynardım bizim evde, selamlıkta. Karşımda cayır cayır yanan bir soba İçinde babaannemin bahçeden topladığı kestaneler Ve üzerinde pişen Ne zaman yesem beni çocukluğuma götüren Yuğma.</p>
Z	<p>Zipsa= İç çamaşırı, don</p> <p>ÖRN: Eskiden yokluk vardı yavrum, Bizim zipsamız bile yamalıydı. Hatırlarım annem akşam yemeğine hep Un çorbası yapardı. Elektrik yoktu biz küçükken, Evlerde gaz lambası yanardı. Belki o yıllarda şartlarımız zordu ama Çocukların yüzlerinde neşe vardı.</p> <p>Zizil: Solucan</p> <p>ÖRN: Zizil toprakta delikler açar Toprağın havalanmasını sağlar Bu dünyada tüm canlıların Elbet birbirinden farklı görevleri var.</p>